

Vergaderjaar 2024–2025

32 761

Verwerking en bescherming persoonsgegevens

31 288

**Hoger Onderwijs-, Onderzoek- en
Wetenschapsbeleid**

Nr. 315

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN
EN KONINKRIJKSRELATIES**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 maart 2025

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken heeft op 12 december 2024 gesproken over de motie van de leden Bamenga en Stultiens over het uitsluitend gebruikmaken van risicoprofilering in specifieke gevallen en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verzocht deze motie te voorzien van een appreciatie.¹ Met deze brief wil ik deze appreciatie graag mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties geven.

De motie vraagt om uitsluitend gebruik te maken van risicoprofilering als objectief en transparant onderzoek heeft aangetoond dat het gebruik van risicoprofilering in dat specifieke geval effectief, noodzakelijk en proportioneel is, en dat het recht op non-discriminatie gegarandeerd wordt.

Dit kabinet hecht aan verantwoorde inzet van algoritmen. Het is reeds staand beleid dat geautomatiseerde risicoselectie niet kan plaatsvinden, nadat belangrijke waarborgen en voorzorgsmaatregelen in acht zijn genomen. Het discriminatieverbod, zoals dat is vastgelegd in artikel 1 van de Grondwet en uitgewerkt in onder meer de Algemene wet gelijke behandeling (Awgb), is leidend. Daarnaast moeten overheidsorganisaties voldoen aan de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) heeft op 10 oktober 2024 advies uitgebracht over geautomatiseerde selectie-instrumenten, met inbegrip van risicoselectie.² De AP heeft in haar advies gesteld dat dergelijke risicoselectie slechts toegepast mag worden onder een vijftal voorwaarden. De eerste twee daarvan luiden: het risico op discriminatoire

¹ Kamerstuk 31 288, nr. 1171.

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2024/10/10/advies-artikel-22-avg-en-geautomatiseerde-selectie-instrumenten>

verwerkingen is onderzocht en ondervangen, en periodiek wordt onderzocht of zich desalniettemin discriminatoire verwerkingen voordoen. De AP benadrukt verder het belang ervoor te zorgen dat selectieregels zijn gebaseerd op relevant statistisch en gevalideerd onderzoek.

In de kabinetsreactie op 3 december jl. schrijft het kabinet het van belang te vinden om invulling te geven aan alle door de Autoriteit Persoonsgegevens benoemde waarborgen bij de inzet van geautomatiseerde risicoselectie.³ In de reactie is verder benadrukt dat het noodzakelijk is dat inzichtelijk wordt gemaakt welke geautomatiseerde risicoselectie-instrumenten de overheid hanteert en dat deze voldoende waarborgen bieden voor betrokkenen. Bij de invulling hiervan zal het kabinet gebruik maken van de handvatten die de AP in haar advies heeft geboden.

Het kabinet bevordert naleving van de wettelijke kaders en van transparantie door middel van o.a. het bestaand Algoritmekader en het Algoritmeregister. Het Algoritmekader biedt een overzicht van de belangrijkste eisen en maatregelen die gelden bij de inzet van algoritmen en AI-systemen, waaronder procedures voor de (statistische) validatie van algoritmen en het vooraf en periodiek toetsen van algoritmen om discriminatie te voorkomen. Het Algoritmekader verwijst ook naar verschillende instrumenten die hierbij ingezet kunnen worden zoals het Impact Assessment Algoritmen en Mensenrechten (IAMA) en biastoetsing.⁴ Publicatie van impactvolle algoritmen in het algoritmeregister zorgt voor het vergroten van de transparantie. In het Algoritmeregister kan daarnaast ook onderliggende documentatie worden gepubliceerd, zoals uitgevoerde mensenrechtentoetsen.⁵ Transparantie is dus het uitgangspunt, en in sommige gevallen verplicht, behoudens de wettelijke uitzonderingen voor onder meer rechtshandhaving, zoals vastgelegd in de AVG, de Wet politiegegevens en de AI-verordening.

Zoals hierboven geschetst, worden er maatregelen getroffen die toezien op verantwoord gebruik van risicoprofileringsalgoritmen. Er zijn geen bezwaren tegen de inhoud en strekking van de motie Bamenga en Stultiens, omdat de motie meerwaarde heeft ten opzichte van het bestaande beleid. De motie wordt geapprecieerd als «oordeel kamer».

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
F.Z. Szabó

³ Kamerstuk 32 761, nr. 310

⁴ <https://minbzk.github.io/algoritmekader/>

⁵ <https://algoritmes.overheid.nl/>